

Position paper Verslavingskunde Nederland (VKN) kansspelbeleid

Tweede Kamer, vaste commissie voor Justitie en Veiligheid, Rondetafelgesprek kansspelen, 19 maart 2025.

VKN waardeert het organiseren van dit rondetafelgesprek en de uitnodiging om deel te nemen. Met belangstelling heeft Verslavingskunde Nederland (VKN) kennisgenomen van de Kamerbrief van 14 februari 2025 van de staatssecretaris voor Rechtsbescherming over de visie op kansspelen en de beleidsreactie op de evaluatie van de Wet kansspelen op afstand.¹

Koerswijziging

De staatssecretaris kondigt een fundamentele koerswijziging aan van het kansspelbeleid, waarbij meer aandacht is voor bescherming van kwetsbare groepen, in het bijzonder minderjarigen en jongvolwassenen.. Een essentieel aspect van deze koerswijziging is de verschuiving van een marktgerichte benadering naar een beleid waarin de bescherming van burgers centraal staat. Online gokspelen zijn van nature zeer risicovolle producten, en het is van groot belang dat vooral kwetsbare groepen hier beter tegen worden beschermd. VKN juicht dat toe. Ook zijn we verheugd met de aanscherping van de zorgplicht, zodat sneller en beter kan worden opgetreden tegen legale aanbieders die tekortschieten in hun zorgplicht, net als het invoeren van een overkoepelende stortingslimiet met een financiële draagkrachtoets, het verbeteren van Cruks en het gebruiken van data uit de CDB voor onderzoeksdoeleinden.

Verhogen leeftijdsgrens

Het verhogen van de minimumleeftijd naar 21 jaar voor deelname aan de meest risicovolle kansspelen ziet VKN als een belangrijk maatregel. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat de hersenen zich tot ongeveer het 25e levensjaar blijven ontwikkelen, met name in de gebieden die verantwoordelijk zijn voor impulscontrole, risicobeoordeling en lange termijnplanning. Dit maakt jongvolwassenen extra vatbaar voor impulsief gedrag en vermindert hun vermogen om de risico's en gevolgen van gokken volledig te overzien. Dit geldt in het bijzonder voor financiële beslissingen: jongvolwassenen lopen een verhoogd risico om hoge bedragen in te zetten zonder de consequenties voor hun toekomst goed in te schatten. Dit kan leiden tot problematische schulden en langdurige financiële problemen, die impact kunnen hebben op hun verdere leven. Uit onderzoek blijkt bovendien dat hoe later iemand begint met gokken, hoe kleiner de kans is op het ontwikkelen van een verslaving.

Zorgplicht

De naleving van de zorgplicht en het preventiebeleid laat te wensen over. Spelers worden onvoldoende beschermd in de legale markt. Dit is buitengewoon zorgelijk, omdat hiermee een van de belangrijkste argumenten achter het legaliseren van de markt wordt ondergraven. Ook voor aanbieders is het van belang dat er een gelijk speelveld ontstaat. De huidige regels laten te veel ruimte voor interpretatie en bemoeilijkt de handhaving. Een heldere en bindende richtlijn zou niet alleen de handhaving vergemakkelijken, maar ook voor aanbieders duidelijk maken waaraan zij moeten voldoen. Bij de formulering van richtlijnen zou gebruik moeten worden gemaakt van de expertise van nationale en internationale deskundigen, waaronder de *Lancet Public Health Commission on Gambling*², die in haar rapport de effectiviteit van verschillende interventies inzichtelijk maakt.

Handhaving

Het is positief dat de Kansspelautoriteit straks de bevoegdheid krijgt om vergunningen zelfstandig te schorsen, omdat het tijdelijk schorsen van een vergunning vaak meer effect sorteert dan het opleggen van een boete. In de toekomst zou ook bij de herziening van vergunningen gekeken kunnen worden naar het nalevingsgedrag van aanbieders in de afgelopen periode. Als een aanbieder herhaaldelijk ernstige overtredingen heeft begaan

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/02/14/tk-visie-op-kansspelen-en-beleidsreactie-op-de-evaluatie-van-de-wet-kansspelen-op-afstand>

² [The Lancet Public Health Commission on gambling - The Lancet Public Health](#)

of de zorgplicht onvoldoende is nagekomen, zou dit mee gewogen kunnen worden om een vergunning al dan niet te verlengen. Wat VKN betreft is het onbestaanbaar dat aanbieders waarbij herhaaldelijk meerdere ernstige overtredingen zijn geconstateerd in aanmerking zouden komen voor een nieuwe vergunning. Dat zou een volstrekt verkeerd signaal zijn naar de markt en naar de maatschappij.

Reclame

In plaats van het verder beperken van reclame voor kansspelen op afstand, zou VKN graag zien dat er een verbod komt op alle reclame voor kansspelen, gelijk het reclameverbod voor tabak. Reclame voor gokken mag dan voor een groot deel uit het straatbeeld zijn verdwenen, online wordt er nog steeds (te) veel reclame gemaakt. Juist kwetsbare groepen, zoals minderjarigen en jongvolwassenen, zijn meestal online te vinden en dus eenvoudig te bereiken via de verschillende kanalen. Een eenduidig verbod op reclame voor online gokken is eenvoudiger uit te leggen en beter te handhaven.

Illegaal aanbod

Illegale aanbieders richten zich op de meest kwetsbare groepen, zoals minderjarigen (vanwege ontbrekende leeftijdsverificatie), mensen in Cruks via “casino’s zonder Cruks” en spelers die stortingslimieten willen omzeilen. Daarom is het van groot belang dat streng wordt opgetreden tegen illegale aanbieders. VKN steunt extra bevoegdheden voor de Kansspelautoriteit, zoals het blokkeren van illegale websites en het aanpakken van banken en providers die illegale aanbieders faciliteren. Naast de reeds aangekondigde maatregelen zou het verstandig zijn om een gerichte voorlichtingsaanpak te ontwikkelen, specifiek gericht op gokkers die risico lopen om bij illegale aanbieders te spelen. Deze aanpak zou niet alleen de algemene risico’s van gokken belichten, maar ook de specifieke gevaren van gokken bij illegale aanbieders, zoals een gebrek aan consumentenbescherming en verhoogde verslavingsrisico’s. Aangezien illegale aanbieders zich steeds vaker richten op kwetsbare groepen, is het van belang dat juist deze mensen goed geïnformeerd worden over de risico’s die zij lopen.

Internationale samenwerking

Aangezien de markt voor online kansspelen zich niet beperkt tot Nederland maar grensoverschrijdend is, zou deze aanpak ook op Europees niveau moeten worden opgepakt. Alleen door internationale samenwerking en afstemming kunnen illegale aanbieders effectief worden bestreden en kan er een evenwichtige regulering van de legale markt plaatsvinden. Wat VKN betreft is het goed mogelijk om een strikte aanpak van legale aanbieders te combineren met krachtig optreden tegen het illegale aanbod, zowel nationaal als binnen de EU.

Wetsvoorstel

VKN ondersteunt het voornemen van de staatssecretaris om in 2026 met een wetsvoorstel te komen en waardeert de urgentie van de voorgestelde wijzigingen. Hoewel een ingrijpende aanpassing tijd kost, pleit VKN voor snelle implementatie. Nu doorpakken is essentieel om alle mensen, inclusief niet-gokkers en ex-gokkers, te beschermen tegen de schadelijke effecten van kansspelen.

drs. F. van Bakkum, Verslavingskunde Nederland

dr. G.C. Niemeijer, voorzitter Verslavingskunde Nederland